

31.1.2022

Kansallinen metsästrategia 2025
Strateginen hanke I: Osaaminen ja koulutus

Pöytäkirja 7

Metsätalouden koulutuksen kehittämisverkosto 2020–2021

Aika: 26.1.2022 klo 12–15

Paikka: Teams

Läsnä

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Jukka Lehtinen

Opetushallitus, Jaana Villikka-Storm

Metsähallitus, Terhi Koipijärvi

Metsäkoulutus ry, Ville Manner

Stora Enso/ Itä-Suomen yliopisto, Kalle Kärhä

Metsäkonepalvelu Oy, Teemu Tolppa

Kuljetusliike Kari Malmstedt Oy, Kari Malmstedt

Taaleri Oyj / Metsärahasot, Jyrki Ketola

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk, Jukka Mäntylä

Tampereen seudun ammattiopisto, Tredu, metsäkonekoulutus, Mari K. Nieminen

Livia, metsuri-metsäpalvelutuottajakoulutus, Matleena Lindström

Versowood Oy, Pauli Otava

Suomen metsäyhdistys, Sirpa Kärkkäinen

Metsämiesten Säätiö, Ilari Pirttilä

Metsäteho, Jukka Malinen

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savo, Pekka Sahlman

Maa- ja metsätalousministeriö, Satu Rantala, puheenjohtaja

TTS Työtehoseura, Eila Lautanen, sihteeri

Poissa

Itä-Suomen yliopisto, Teijo Palander

Käsitellyt asiat

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen 12.01 ja suoritettiin nimenhuuto. Läsnä oli 18 verkostotoimijaa 19:stä.

2 § Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta kokouksen työjärjestykseksi.

3 § Edellisen kokouksen pöytäkirja. Liite 1.

Edellisen kokouksen pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti 3.12.-13.12.2021. Hyväksytty pöytäkirja on allekirjoituksin vahvistettuna annettu tiedoksi kehittämisverkoston jäsenille 14.12.2021.

Päätös: Merkittiin tiedoksi

4 § Metsätieteiden maisterikoulutuksen tila ja kehittämistarpeet. Liite 2. Esitys Lautanen.

Päätöskäsittelyn aluksi kuultiin tiivistelmä metsätieteiden maisterimittauksen 2021 tuoreista, Riitta Kilpeläisen 26.1. kokouksessa esittelemistä laadullisista tuloksista. Esityksessä ja siitä käydyssä keskustelussa nousi esille

- kymmenen vuoden tarkastelujaksolla 2011–2020 on valmistunut yhteensä 980 metsätieteiden maisteria, joista 750 on ollut suomalaisia
- suomalaisista metsätieteiden maisterista 529 on valmistunut Helsingin yliopistosta ja 221 Itä-Suomen yliopistosta
  - o Helsingissä aloittaneista opiskelijoista 45.8 % synnyinmaakunta on Uusimaa ja valmistuneista 66.7 % jää Uudellemaalle
  - o Itä-Suomen yliopiston metsätieteiden opiskelijat tulevat ympäri koko Suomen: yleisimmät synnyinmaakunnat ovat Pohjois-Savo 21.3 %, Keski-Suomi 12.5 %, Pirkanmaa 10%, Pohjois-Karjala 10 % ja Uusimaa 7.5%. Asuinmaakunnat valmistumisen jälkeen sijoittuvat koko maahan pl. Varsinais-Suomi ja Kanta-Häme: yleisimmät Pohjois-Karjala 35 %, Pohjois-Savo 16.3 %, Keski-Suomi 12.5 %, Uusimaa 6 % ja Kainuu 6%.
- suomalaisia metsätieteiden maistereita on valmistunut kymmenen vuoden aika-aikajanalla keskimäärin 75 vuodessa
- laadullisen tuloksellisuuden mittaukset 2017, 2018 ja 2021 osoittavat, että oppimistuloksissa kymmenen parhaiten kehittynyttä taitoaluetta ovat pysyneet samoina kriittisen tiedon käsittelyn ollessa korkein. Osaamisalueista seitsemän on geneerisiä ja akateemisia taitoja ja kolme metsänhoidon ja ekologian osaamisaloilta.
  - heikoiten kehittyneitä koko vuosikymmenen mittauksissa ovat olleet talous- ja yrittäjyysosaaminen, monet työyhteisöosaamisen osa-alueet, lainsäädännön tuntemus sekä asiakaspalvelu.
- yhteenvedona metsätieteiden maistereiden oppimistuloksista voidaan todeta, että teoreettinen, akateeminen koulutus on korkeatasoista, mutta akateeminen, apurahavetoinen, epävakaa tutkijan ura ei houkuttele valmistuneita, sillä vain 8 % mittauksen 2021 vastanneista työskenteli tutkimuksessa tai siihen liittyvissä tehtävissä ja apurahatutkijoina 1 %.

Huomattavaa on, että maisterikoulutuksessa opinnäytetyön tekeminen ohjaa opiskelijaa osaamista tiedolla johtamiseen. Se auttaa ymmärtämään, millä tavalla tietoa tuotetaan, mikä tieto on tilastollisesti validia ja miten sitä käytetään. Varsinainen tutkimusosaaminen tulee tohtorivaiheen opinnoissa.

- Tutkimuksen pohjaksi tarvitaan vankkaa alan osaamista. Yhä enenevässä määrin metsätieteiden yliopistokoulutukseen tulevilla ei ole kokemusta metsäalasta. Huolena on nähtävä, että tämä johtaa huippututkimukseen, mikä ei vastaa alan tarpeita.
- Kehitettävää maisteriopinnoissa on
  - talous, myynti- ja markkinointiosaamisessa (ml. asiakaspalvelu)
  - työyhteisöosaamisessa: johtaminen, esimies- ja alaistaidot, vastuut ja velvollisuudet, työläinsäädäntö
  - teoreettisen substanssiosaamisen viemisessä käytäntöön huomioiden, että metsätieteiden maisterit kilpailevat samoista harjoittelu- ja työpaikoista metsätalousinsinöörien kanssa ja sijoittuminen metsäalan asiantuntijatoihin kasvussa. Työmarkkinoilla osaaminen on suoritettua tutkintoa tärkeämpää ja varsinkin uran alussa maisterit työskentelevät operatiivisissa tehtävissä, jolloin heidän on kyettävä viemään teoria käytäntöön.
- Yhteistyötä opetuksessa metsäalan koulutusasteiden välillä olisi perusteltua tässä lisätä huomioiden kuitenkin, että
  - ei menetetä metsätalousinsinörikoulutuksen käytännön töiden opetusosaamisen vahvuutta
  - ei lisätä jo nyt kasvanutta kilpailua maistereiden ja metsätalousinsinöörien välillä työ- ja harjoittelupaikoista, mihin muutoin tarpeellinen metsäasiantuntijuuden osaamisen lisääminen maisteriopinnoissa voisi johtaa.
  - Tulisi huolehtia, että valmistujamäärät eivät yhteistyöuudistusten myötä ainakaan lisääny kummassakaan korkea-asteen koulutuksessa
- Työelämävastaavuuden laatumittaustulokset ovat korkeimmat opinnäytetyön prosessin ja opiskeluilmapiiirin osalta. Suurimmat puutteet kohdistuvat opiskelijoiden metsäalan työelämän, työllisyysmahdollisuuksien ja työtehtävissä tarvittavan osaamisen tuntemukseen sekä opintojen ohjaukseen pää – ja sivuainevalinnoissa ja opintojen aikana opiskelijan metsäalalle kiinnittymisen tukemisessa mm. harjoittelujaksojen toteutumisessa ja muissa opintojen aikaisissa työelämäyhteyksissä.
- Metsätieteiden maistereiden laadullinen työllisyys ei toteudu parhaalla tavalla, vaikka 89 % vuosina 2011–2020 valmistuneista vastaajista oli kyselyhetkellä työllisiä, koulutusta vastaavassa työssä metsäalalla heistä oli 42 %, apurahatutkijoina 1 % ja muussa työssä metsäalalla 14 %. Koulutusta vastaavassa työssä muulla alalla työskenteli 12 % ja muuhun työhön muulle alalle oli päätynyt 18 %. Huomattavaa on, että 88 % oli hakenut opiskelemaan metsätieteitä yliopistoon työllistyäkseen suorittamallaan tutkinnolla metsäalalle.

Johtopäätökset

- Maisteriopintojen aikana on lisättävä opiskelijoiden metsäalan työelämän, työllisyysmahdollisuuksien ja työtehtävissä tarvittavan osaamisen tuntemusta
- Opinto-ohjausta on kehitettävä tukemaan opiskelijoiden pää- ja sivuainevalintoja (työllisyysnäkökulma) sekä alalle kiinnittymistä opintojen aikana
- Oppimistuloserot pääaineiden välillä olisi saatava tasoittumaan
- Teoreettisen osaamisen viemistä käytäntöön on kehitettävä maisteriopinnoissa -> olisi perusteltua lisätä yhteistyötä eri koulutusasteiden välillä opintojen toteutuksessa
- Metsätieteiden maisterikoulutusta kehitettävä tutkimusosaamisen ohella laajemmän metsäalan asiantuntijuuden tuottavaksi.
  - o Metsäalan asiantuntijakoulutus yhteistyössä ammattikorkeakoulujen kanssa voisi olla sekä metsäalan että alan korkeakoulutuksen tulevaisuusetu meneillään olevan väestökehityksen ja koulutuksen niukentuvien resurssien valossa
- Metsätieteiden maisteriksi valmistuneiden määriä ja laadullista työllisyyttä tulee tarkastella kriittisesti työmarkkinoiden työvoimatarpeen huomioiden
  - o Metsätalouden ennakoitu työvoimatarve vuosina 2017–2035 on 11 300 uutta ammattilaista – näistä yliopistokoulutuksen suorittaneita 7 % eli 43.9 henkilöä vuodessa. Osaamisen Ennakointifoorumi. Hanhijoki, OPH 2020.
  - o Metsätieteiden maisterikoulutuksesta on 2011–2020 välisenä aikana valmistunut keskimäärin 75 suomalaista maisteria vuodessa. Kilpeläinen & Lautanen 2017 ja 2021. Koulutusta vastaavaan työhön metsäalalle valmistuneista työllistyi 42 %, apurahatutkijoiksi 1 %.
- Metsätieteiden maistereiden koulutusmääriä tulee tarkastella yhdessä metsätalousinsinöörien koulutusmäärien kanssa.

5 § Loppuraportti. Liite 4. Esitys Lautanen.

Kehittämisverkoston jäsenille oli 17.1. toimitettu tutustuttavaksi alustava loppuraporttiluonnos, jossa oli kirjattu lukujen 3, 4, 5, 7 ja 8 yleistä- kohtaan kyseisen asian asiantuntijapohjustus ja kokouksessa käyty keskustelu hyväksytyjen pöytäkirjojen mukaisesti, sekä johtopäätöksiin edellä mainittujen lukujen kohtiin x.1 pöytäkirjoihin merkityt, hyväksytyt johtopäätökset.

Luvusta 6 (mmm) oli luonnosta kirjoitettaessa käytettävissä ainoastaan valmistelukokouksen esityksen ja käydyn keskustelun sisältö sekä kokouksessa jätetyt ponnet (3 kpl).

Maisterikoulutusta koskeva luku 6 on kirjoitettavissa valmiiksi vasta tämän kokouksen § 4 keskustelun ja johtopäätösten jälkeen. Lisäksi raportti täydentyy seuraavilla asiantuntijaesityksiin sisältyneillä kaavioloilla: Väestön kehitys 2040- alueellisesti sekä ammatillisen ja mti-koulutuksista valmistuneiden laadullinen työllistyminen.

Kokous käsitteli luvuittain pöytäkirjoihin kirjatut johtopäätökset raportin kohdista 3.1,4.1,5.1,.1 ja 8.1, sekä 6.1 osalta valmistelewan kokouksen johtopäätöskirjaukset ja tässä kokouksessa kirjatut johtopäätökset. Käsittelyssä tehtiin ilmaisujen täsmennettyä muotoilua ja nostettiin enintään kaksi päätöstä jokaisesta luvusta edelleen kirjattavaksi raportin lukuun 10 (10 ensisijaista, toteutettavaa toimenpidettä).

Päätös: Sihteeri viimeistelee loppuraportin version 2. käyden keskustelun pohjalta ja toimittaa verkostotoimijoille 6.2.2022.

6 § Kehittämisverkoston lopputyöskentely

Kehittämisverkosto pitää lyhyen raportin hyväksymiskokouksen 8.2.klo 12–13 teamsissa, minkä jälkeen raportti viimeistellään ja menee Mmm:n taittoon ja liiteaineistot (pöytäkirjat niissä mainittuine liitteineen) viedään Mmm:n hankeikkunaan kaikkien julkisesti saavutettavaksi. Loppuraportti jätetään Metsäneuvostolle 28.2.2022 käsiteltäväksi kokouksessa 15.3.2022.

Maa- ja metsätalousministeriö järjestää aiheesta webinaarin 18.3.2022 klo 10–12.

7 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti verkostotoimijoita tuloksekkaasta työstä ja päätti kokouksen klo 14.48.

Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti. Kokoukseen 26.1.2022 osallistuneet verkoston jäsenet ovat tarkastuksen suorittaneet 31.1.2022 alkaen 4.2.2021 klo 16.00 mennessä. Pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

Helsinki 4.2.2022

Satu Rantala, puheenjohtaja

Eila Lautanen, sihteeri

Jakelu Metsätalouden koulutuksen kehittämistoimikunnan jäsenet